

Одеський національний медичний університет
Факультет міжнародний
Кафедра філософії та біоетики

Силабус курсу
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Обсяг	3 кредити / 120 годин
Семестр, рік навчання	I семестр, 1 рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом в аудиторії кафедри філософії та біоетики. Вул. Пастера, 2
Викладач (-і)	Медянова Олена Володимирівна, к. психол. н., доцент закладу вищої освіти кафедри філософії та біоетики Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії та біоетики
Контактний телефон	+380503334363 +380972698611
E-mail	olena.medyanova@onmedu.edu.ua ev_medyanova@ukr.net volodymyr.xanzhy@onmedu.edu.ua vladkhan.od@ukr.net
Робоче місце	Викладацька кафедри філософії та біоетики. Вул. Пастера, 2. Кабінет завідувача кафедри філософії та біоетики. Вул. Пастера, 2
Консультації	<i>Очні консультації:</i> четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 <i>Онлайн консультації:</i> четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 <i>Microsoft Teams або через Telegram/Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація з аспірантами здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація з аспірантами буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм: Microsoft Teams, Moodle, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є системно організований навчально-виховний процес підготовки фахівців вищої кваліфікації галузі охорони здоров'я, його закономірності, тенденції та перспективи розвитку.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» базується на попередніх (забезпечуючих) дисциплінах: «Філософія та методологія науково-медичного пізнання», «Академічна доброчесність», а також дисциплінах спеціальності. В той же час вивчення цієї дисципліни забезпечує підготовку аспірантів та здобувачів до оволодіння наступними дисциплінами першого року навчання, зокрема курсом «Професійна етика наукової діяльності в галузі охорони здоров'я».

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є оволодіння комплексом знань про освіту у вищій школі, про концепції, основні теорії, методологію, технології та методики викладання навчальних дисциплін в університетській освіті, а також системою професійних умінь та навичок, необхідних для здійснення майбутніх обов'язків, повноважень та функцій у викладацькій практиці.

Завдання дисципліни:

- формування уявлення про сутність професійно-педагогічної діяльності, її цілісний і творчий характер;
- розвиток організаційних, комунікативних, прогностичних, соціально-перцептивних здібностей, які в комплексі з іншими забезпечують успішне виконання професійних функцій;
- формування вміння педагогічної техніки (уміння саморегуляції, мовного і немовного контакту тощо);
- допомога в усвідомленні етичних аспектів професійної діяльності викладача вищої школи;
- формування та зміцнення установки на постійне особистісне та професійне самовдосконалення;
- озброєння вміннями творчо використовувати найбільш раціональні засоби організаційно-педагогічної та управлінської діяльності;
- поглиблення знань з педагогіки у контексті організації навчання студентської молоді;
- надання знань про особистість студента як психологічний феномен та основні чинники, що впливають на розвиток і формування майбутнього фахівця;
- вироблення вміння планувати власну викладацьку діяльність в умовах системи організації навчального процесу;
- розвиток вміння викладати теми предметів за спеціальністю з допомогою адекватних форм і методів навчання у вищій школі;
- забезпечення умов для практичного опанування провідними видами роботи зі студентами;
- формування відповідального ставлення до ролі викладача ЗВО, прагнення поповнювати знання, підвищувати професійну майстерність, уміння навчати студентів відповідно до потреб суспільства;

- допомога в осмисленні значущості педагогіки вищої школи для викладацької діяльності;
- озброєння вміннями використовувати набуті педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами навчально-виховного процесу у виші;
- забезпечення ґрунтовного засвоєння основ педагогічної науки, теорії виховання та теорії навчання (дидактики).

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні

знати:

- структуру і зміст навчального процесу в закладі вищої освіти;
- основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації;
- специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії зі студентами;
- різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності;
- засоби активізації пізнавальної діяльності студентської аудиторії;
- методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю студентів;
- законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
- структуру вищої освіти в Україні та інших країн;
- базові ціннісні орієнтації педагога;
- особливості управління закладом вищої освіти;
- вимоги до викладача ЗВО.

вміти:

- творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін;
- планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять;
- використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- організовувати і проводити науково-методичну роботу;
- розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу;
- використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу;
- використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності студентської аудиторії та інноваційні методи навчання;
- апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу;
- вирішувати фахові завдання шляхом застосування нових форм і методів організації та управління освітнім процесом та організації соціального середовища.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формах лекцій (10 год.) та семінарських занять (34 год.), а також – через організацію самостійної роботи аспірантів (46 год.); всього – 90 год. (3 кредити).

Вивчення дисципліни реалізується на основі таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- складання графічних схем;
- розв'язання творчих завдань;
- бліц-опитування;
- групові дискусії з проблемних ситуацій;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- логічні вправи;
- рольові (ділові) ігри;
- ситуаційні завдання («кейс-метод»);
- виконання індивідуальних досліджень;
- проблемний метод навчання, який націлений на формування у слухачів спроможності до діалогу та вміння відстоювати свою власну думку;
- метод навчання «мозковий штурм», який спонукає слухачів проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи.

Тема 2. Основи наукового педагогічного дослідження.

Тема 3. Особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі.

Тема 4. Дидактика вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.

Тема 5. Організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі.

Тема 6. Основи педагогічного контролю у вищих навчальних закладах та основні форми його здійснення.

Тема 7. Інновації в системі вищої педагогічної освіти.

Тема 8. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Тема 9. Педагогічний менеджмент.

Тема 10. Виховна робота зі студентською молоддю.

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Анєнкова І. П. Педагогіка. Навчальний посібник / І. П. Анєнкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, В. М. Русол. – Львів: Новий світ-2000, 2018. – 567 с.

2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Навчально- методичний посібник для студентів закладів вищої освіти / С. С. Вітвицька, Н. М. Андрійчук. – 2-ге вид. перероб і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник / С. С. Вітвицька. – Київ: ЦНЛ, 2018. – 384 с.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. – Д., 2014. – 416 с.
5. Зайченко І. В. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / І. В. Зайченко, В. М. Теслюк, А. А. Каленський / За ред. проф. І. В. Зайченка. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 484 с.
6. Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 01 лютого 2018 року: офіц. текст. Київ : АЛЕРТА, 2018. – 120с.
7. Калашнікова Л. М. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник./ Л. М. Калашнікова, О. А. Жерновникова. – Харків, 2016. – 260 с.
8. Козак Н. Л. Університетська освіта. Навч. посіб. / Н. Л. Козак, І. М. Шоробура. – К.: Каравела, 2018.
9. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПП ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.

б) додаткова:

1. Корольчук М. С. Професійне вигоряння працівників освіти: монографія / М.С. Корольчук, В. М. Корольчук, Л. І. Березовська. – Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. – 304 с.
2. Курмишева Н. І. Ділове спілкування у професійній діяльності педагогічного працівника: навчально-методичний посібник / Н. І. Курмишева. – Полтава: ПОППО, 2016. – 64 с.
3. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія. Навч. посіб. / Т. М. Лисянська. – К.: Каравела, 2019.
4. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. – Бердянськ : БДПУ, 2020. – 517 с.
5. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушка. – К. : Шкільний світ, 2007. – 400 с.
6. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ. – 150 с.
7. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник / Л. Прокопів. – Івано-Франківськ, 2017. – 166 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, структурованим письмовим роботам, дискусіям, ролевим іграм, доповідям. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом (здобувачем) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання задач, здатен продукувати новаторські способи вирішення проблем, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант здатен оволодіти значною частиною теоретичного матеріалу, але переважно – в репродуктивній формі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковим контролем з дисципліни «Педагогіка вищої школи» є диференційований залік.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових:

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) традиційна оцінка за диференційований залік.

Отриманий середній бал за дисципліну шляхом його помноження на 40 (отримана оцінка округлюється до цілих) конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою, яка, свою чергу, переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою.

Середній бал за дисципліну	Оцінка з дисципліни за 200-бальною шкалою	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,62–5,0	185–200	5
3,77–4,61	151–184	4
3,0–3,76	120–150	3

Самостійна робота

Оцінювання самостійної роботи аспірантів та здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (диференційованому заліку).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну. За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнень

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях (лекціях і семінарських заняттях). Запізнення аспіранта дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої

На занятті допустимим є користування мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливість та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також

власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.